

очевидним, що в Криму можна було розвивати всі ці види енергетики і з часом, при створенні більш ефективних установок, відновлювана енергетика могла би замінити і цілком витіснити як теплову (вугільну), так і атомну енергетику. Це суттєво знизило би екологічні ризики (забруднення території, знищення екосистем), так і загрози здоров'ю та життю людей. Зараз, як ми знаємо, сонячні панелі мають ККД близько 18-20 відсотків, що значно перевищує ефективність перших сонячних панелей з ККД 3-5 відсотків. Вітрова електроенергія загалом має вищу ефективність, її ККП на промислових установках складає 40-45 відсотків. Саме в Криму та в інших південних областях нашої країни є оптимальні умови для розвитку відновлюваної енергетики. Анатолій Вадимович ще наприкінці 80-х років минулого століття твердив, що декілька вітрових станцій потужністю 100 мегават можуть виробити таку кількість «зеленої» електроенергії, скільки виробив би один реактор на атомній станції.

Отже, більш ніж дворічна боротьба проф. А. В. Свідзинського проти введення в експлуатацію КрАЕС завершилась успіхом. Значущість цієї діяльності науковця ми можемо повною мірою осягнути саме зараз, коли Крим окупований агресивною, мілітарною Росією. Існування в Криму діючої атомної станції, яка опинилась би під владою росіян, створило би страшну загрозу з непередбаченими наслідками для всього причорноморського регіону.

ЗУСТРІЧІ БЕЗ ПРОЩАНЬ...

проф., д.-р. мед. наук Василь ПИКАЛЮК

*кафедра анатомії людини, ВНУ імені Лесі Українки
pikaluk@ukr.net*

Життєва дорога чи стежка, як жіноча доля, скільки б не блукала світами – все одно повертає в рідну оселю. В 1995 році я отримав запрошення взяти участь в конкурсі на заміщення вакантної посади проректора з наукової роботи новоствореного, на базі педінституту, університету імені Лесі Українки. Передав це усне запрошення через сестру проректор з навчальної роботи Віктор Завадський. До того, по завершенні аспірантури в Тернопільському медичному інституті, я вже 10 років працював в Луганському медичному інституті, пройшовши кар'єрні щаблини від доцента кафедри, відповідального секретаря приймальної комісії до професора кафедри анатомії людини і проректора з навчальної роботи. Попутньо захистив докторську дисертацію. Жити і працювати в Донбаському краї західняку було нелегко. Але за підтримки ректора університету, а заодно і мого наукового керівника та Вчителя Володимира Ковешнікова ми відкрили при університеті україномовний медико-біологічний ліцей для обдарованих дітей, перевели лекційний курс більшості кафедр на державну мову, створили Луганське обласне відділення СФУЛТУ. І тут така несподівана, але дуже зваблива пропозиція – повернутись додому, на Волинь. Віктор Іванович мав і інтригував, що є реальні перспективи для розбудови класичного освітнього університету прототипу європейського зразка з багатoproфільними векторами спеціалізацій, і не тільки гуманітарних. Як виявилось, в університеті вже працював доктор медичних наук, професор Григорій Семенович Стеценко і були ліцензовані дві науково-прикладні спеціальності – медична фізика та медична хімія, на які здійснили набір студентів. Саме вони повинні були стати першою цеглиною фундаменту майбутнього медичного факультету. На жаль, в подальшому спільними зусиллями ректорів найближчих медичних вишів, клерків з

облдержадміністрації і керівництва лікувальних закладів обласного центру, ця ідея була успішно загублена, а студенти після року навчання у ВДУ були розпорошені по медичних закладах Львова, Тернополя, Чернівців. Не допомогла навіть підтримка і клопотання депутата Верховної Ради України Володимира Карпука про збереження медичної спеціалізації.

Закінчився навчальний рік, канікули – і я їду додому, прихопивши з собою усі необхідні документи для участі в конкурсі. Але для початку повинна відбутися співбесіда з виконуючим обов'язки ректора ВДУ. Так відбулась моя перша зустріч з професором Анатолієм Вадимовичем Свідзинським. Що характерно – зустрілись ми не в службовому кабінеті. Коли в призначену годину я прийшов до приймальної кабінету ректора на третьому поверсі відвойованого в обкому партії, там мене зустріла дружина ректора Маргарита Жуйкова і пояснила, що Анатолій Вадимович прихворів, а тому зустріч відбудеться у них дома. По дорозі ми захопили в гастрономі пачку вівсяного печива і зеленого чаю (як виявилось, це були скромні гурманські смаки Анатолія Вадимовича і при наступних посиденьках у професора я вже знав чим порадувати його). Переступивши поріг квартири в новобудові за бібліотекою імені Олени Пчілки, мені вона здалася дуже тісною. Але як виявилось, це обманливе сприйняття формували книжкові шафи. Вони займали три четверті простору. Я пожартував, чи не потрапив я в філіал бібліотеки для юнацтва. Господар відреагував, пояснивши, що значна частина їхньої книгозбірні, на жаль, залишилась в Криму, поповнивши фонд бібліотеки Таврійського університету. А сюди переїхало тільки вкрай необхідне для продовження наукової роботи і подальшої творчої діяльності. Так я дізнався про його довгу кримську трудову сторінку біографії, що тривала 18 років – з 1975 по 1993 рік.

... Примха долі, чи закон парних випадків – моя кримська сторінка життя також тривала 18 років (з 2001 по 2018 рр.). І я мав змогу пройтись улюбленими стежками Анатолія Вадимовича, що тягнулись берегами Салгіру, через увесь парк від медуніверситету до корпусів університету Вернадського, віднайти в університетській бібліотеці у фонді художньої літератури подаровані видання творів його дядька поета Володимира Свідзинського з помітками на полях племінника-професора, доктора фізико-математичних наук Анатолія Свідзинського. Так і йшов по життю Анатолій Свідзинський, непересічна особистість, багатогранний талант, поєднавши в собі прагматичну точність професора теоретичної і математичної фізики, (автор понад 100 публікацій, 10 монографій та підручників, фундатор кафедр математичної і теоретичної фізики у Сімферополі та у Луцьку) високий політ творчості письменництва та літературознавства (багато вартують його бібліографічні нариси «Я виноград відновлення у ніч несую», збірки новел «Незаймані слова» і «Роки й обличчя»), прогностично-стверджуючий дар державотворця національної України (фундаментальне дослідження «Синергетична концепція культури»). Знаково, що саме виданнями праць першого ректора ВНУ імені Лесі Українки Анатолія Свідзинського стверджувало своє авторське ім'я видавництво університету ВДУ «Вежа»...

У 2018 році я повернувся з Криму додому, у Луцьк, на терени Волинського національного університету імені Лесі Українки, реалізувавши з третім ректором Ігорем Коцаном наш амбітний (але нездійснений з першим ректором ВНУ Анатолієм Свідзинським) задум – ліцензувати медичну спеціальність і відкрити двері для студентства медичного факультету, який поступово розправляє крила, обростає іменами і традиціями. Нехай і з затримкою в 25 років.